

ПЕРЕДМОВА

Навчальний посібник «Економічна аналітика в бізнесі» – нова сторінка для розвитку освітніх програм з економіки та управління, орієнтованих на поглиблене вивчення інструментів аналізу даних, а також програмних продуктів для їх реалізації. Актуальність видання зумовлена низкою чинників, серед яких – підвищення вимог до якості результатів аналізу і форматів їх візуалізації, зростання джерел відкритих даних і можливостей їх використання в аналітиці бізнес-середовища, швидкий розвиток сучасних інформаційно-аналітичних платформ, які дають змогу працювати з великими масивами даних. Зазначені чинники пов'язані з цифровою трансформацією економіки, що потребує фахівців, які не лише володіють навичками аналізу складних явищ і процесів, а й використання різноманітних метрик, джерел даних, методів їх статистичної обробки і візуалізації, прикладних програмних продуктів.

Структура посібника складається з трьох частин, зміст яких покликаний реалізувати три головні завдання. Перше завдання – сформулювати системне уявлення про напрями оцінювання та аналізу бізнесу з погляду складових його внутрішнього і зовнішнього середовища. Друге завдання – висвітлити методи й інструменти аналітики в бізнесі з наголосом на економіко-статистичні методи і моделі роботи з великими даними, відповідні метрики. Третє завдання – розкрити особливості економічної аналітики традиційних і нових об'єктів аналізу з використанням відкритих джерел даних та новітніх інформаційно-аналітичних платформ.

Перша частина посібника «Вступ в економічну аналітику» розкриває методологічні засади, методичний інструментарій і практичні аспекти економічної аналітики. Використання статистичних, адміністративних та інших джерел даних, класифікацій, реєстрів допомагає організувати інформаційно-аналітичну роботу з даними на системній основі. Описова (дескриптивна), діагностична, прогнозна (предиктивна), рекомендаційна (прескриптивна) аналітика, інструменти візуалізації забезпечують бізнес висновками на підставі фактів і додаткових можливостей роботи з великими даними та інформаційно-аналітичних платформ.

Друга частина посібника «Економічна аналітика бізнес-середовища фірми» зосереджує увагу на особливостях застосування економіко-статистичного інструментарію у вивченні мезо- і макрооточення бізнесу, а також його внутрішнього середовища. Опрацьовано прикладні питання аналізу ринкової кон'юнктури, методичні підходи до побудови інтегральних оцінок бізнес-середовища, основи маркетингової аналітики з використанням web-інструментів. У цій частині посібника окремі розділи присвячені інструментарію аналітики ресурсного потенціалу фірми, зокрема, людським ресурсам та іншим активам, а також витратам і результатам господарської діяльності.

Третя частина навчального посібника «Фінансова аналітика фірми. Прийняття управлінських рішень» ілюструє напрями, джерела інформації та метрики у вивченні фінансових результатів і фінансового стану суб'єктів бізнесу. У розділах, присвячених фінансовій аналітиці, наведено приклад фінансового скорингу (FinScore) від ІТ-компанії You Control, який забезпечує високу сигнальну здатність прогнозування ймовірності банкрутства завдяки поєднанню методів фінансового аналізу, машинного навчання, нейронних мереж. Ця частина посібника розкриває кількісні та якісні методи оцінювання економічних ризиків, способи їх мінімізації, а також основні методичні підходи до прийняття бізнес-рішень.

Зміст посібника орієнтований на формування і розвиток компетентностей, передбачених стандартами вищої освіти у галузі економіки та управління в частині здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел, використання економіко-математичних і статистичних методів, програмних продуктів, застосування знань у практичних ситуаціях, підготовки аналітичних звітів та їх візуалізації. Враховано взаємозв'язок таких дисциплін: «Економіка підприємства», «Аналіз господарської діяльності», «Статистика», «Бізнес-статистика». «Маркетинг», а також практичний досвід авторів посібника у викладанні авторських курсів «Візуалізація даних», «Пакети прикладних програм в обробці статистичних даних», «Google Analytics: інструменти та лайфхаки», «Статистика і аналіз бізнес-середовища», «Статистичні методи оцінювання економічного ризику», «Фінансова і банківська статистика».

Особливість посібника – значний обсяг інтерактивних посилань на інформаційні та навчальні ресурси державних і недержавних центрів, що допомагає адаптувати матеріал до індивідуальних освітніх потреб студентів та інших категорій користувачів.

Авторський колектив висловлює вдячність партнерам – ІТ-компанії YouControl, Головним управлінням статистики у Вінницькій і Львівській областях Державної служби статистики України за співпрацю у підготовці матеріалів посібника, корисні поради, що забезпечили його практичну орієнтованість і коректність використання різноманітних джерел інформації.

Особлива подяка рецензентам посібника – Олені Грішнівій – професорці кафедри економіки підприємства Київського національного університету імені Тараса Шевченка; Сергію Козловському – професору кафедри підприємництва, корпоративної та просторової економіки Донецького національного університету імені Василя Стуса; Степану Панчишину – професору, завідувачу кафедри аналітичної економіки та міжнародної економіки Львівського національного університету імені Івана Франка; Олені Раєвнєвій – професорці, завідувачці кафедри статистики і економічного прогнозування Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця за експертну оцінку, зауваження і рекомендації, які були враховані у процесі завершення роботи над матеріалами видання.

Авторський колектив сподівається, що підготовлений посібник стане їхнім внеском у перемогу і відновлення України як сильної європейської держави з високоякісною університетською економічною освітою.